

Jack Kerouac

Big Sur

Traducere din limba engleză
de Vlad Pojoga

POLIROM
2021

Așa cum zic micul meu prieten chinez, zic în continuare și „micul“ George și „micul“ Arthur, dar chestia e că oricum erau amândoi mici – Chiar dacă George vorbea încet și era un pic absent din toate, ca un maestru zen care își dă seama că totul e oricum indiferent, Arthur era mai prietenos, cumva mai cald, curios și pune mereu întrebări, era mai activ decât George, cu desenatul lui constant, și, bineînțeles, era chinez, și nu japonez – Și-a dorit să-i cunosc tatăl în săptămânile următoare – În acel moment era cel mai bun prieten al lui Monsanto și erau o pereche extraordinar de ciudată când umblau împreună pe stradă, bărbatul masiv, rumen, fericit, tuns scurt, militărește, cu sacou de catifea reiată și uneori cu pipa în gură, și micul băiat chinez cu alură de copil, care părea atât de tânăr, că majoritatea barmanilor nu-l serveau cu băutură, chiar dacă de fapt avea 30 de ani – Cu toate astea, era fiul unei familii faimoase din Chinatown și Chinatown e chiar acolo, în spatele faimoaselor străzi de beatnici din Frisco – Bine, Arthur era și un mic crai de prima mână, fete incredibil de frumoase stăteau la coadă la el și, oricum, tocmai se despărțise de soția lui, o fată pe care n-o văzusem, dar despre care Monsanto mi-a spus că era cea mai frumoasă fată neagră din lume – Arthur provenea dintr-o familie numeroasă, dar, cum era pictor și boem, familia se dezisese de el, așa că acum trăia singur într-un hotel vechi și

confortabil din North Beach, chiar dacă uneori o cotea spre Chinatown ca să-și viziteze tatăl, care stătea în spatele magazinului său chinezesc, meditând printre nenumăratele lui poeme scrise repede cu caractere chinezești pe bucăți de hârtie frumoasă, colorată, pe care apoi le atârna de tavanul firidei lui – Stătea acolo, curat, îngrijit, aproape strălucitor, întrebându-se ce poem să scrie în continuare, dar ochii lui mici și pătrunzători săreau mereu la ușa de la intrare ca să vadă cine trece pe-acolo și dacă intră cineva în magazin, știa imediat cine era și ce căuta – Era de fapt cel mai bun prieten și sfătuitoarea de încredere al lui Chiang Kai-shek în America, fără vrăjeală – Numai că Arthur îi simpatiza pe chinezii roșii, chestie care era o problemă de familie și o problemă chinezească la care eu nu aveam nimic de zis și care nici nu mă interesa dincolo de faptul că îmi oferea o imagine dramatică cu un tată și un fiu dintr-o cultură veche – Ideea e, oricum, că el o ardea cu mine exact la fel cum o arsesse George și mă făcea fericit cumva la fel cum mă făcuse și George – Ceva străvechi de familiar din prezența lui loială m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva trăisem vreodată, într-o altă viață, în China sau dacă nu cumva el fusese occidental într-o altă viață și ne întâlniserăm altundeva decât în China – Păcat că nu am o înregistrare cu ce urlam și declamam pe rând în timp ce afară se trezeau păsările, dar în general suna cam așa:

EU: Dacă nu mă împunge cineva cu un fier fierbinte în inimă sau nu adună toată Karma Rea într-o grămadă gen ochi pentru ochi și dacă n-o smulge pe maică-mea din pat ca s-o omoare în fața afurisiților mei de ochi omenești...

ARTHUR: Și eu îmi rup mâna în capete...

EU: De fiecare dată când arunci cu o piatră într-o pisică din casa ta de sticlă, dezlănțuie asupra ta atât de întunecata iarnă automată Stanley Gold, cu moarte după moarte, și îmbătrânești...

ARTHUR: Pentru că, doamnă, tomberoanele alea o să te muște de cur și o să-ți fie și frig...

EU: Și fiul tău nu se va împăca niciodată cu înțelegerea imperturbabilă a faptului că gândește ceea ce gândește la fel cum face ceea ce gândește la fel cum simte ceea ce gândește la fel cum viitorul care...

ARTHUR: Viitor pe care bătrânul meu tăietor de săbii afurisit Paisan Pașa l-a pierdut iar la cursele de cai Preakness...

EU: În noaptea asta luna va vedea îngeri adunându-se la geamul bebelușului, unde el bolborosește înăuntru în pătuțul lui, privind cu ochi smiorcăiți o coastă de deal cu cascadă de bebe în ziua în care micuțul păstor arab a îmbrățișat mielul la piept în timp ce mama behăia dinapoi, la piciorul lui...

ARTHUR: Așa că Joe prostanul l-a omorât nu nu...

EU: Scoooooaaateee graaa...

ARTHUR: Vânt și motor pornit...

EU: Îngerii monștrii *devas asuras devadattas* vedantele McLaughlinii Stonii o să coloreze și colaboreze prin iad dacă nu iubesc mielul mielul mielul iadului pulpă de miel...

ARTHUR: De ce avea Scott Fitzgerald un caiet?

EU: Ce caiet extraordinar...

ARTHUR: Komi donera ness pata sutyamp anda wanda vesnoki shadakiroo paryoumemga sikarem nora sarkadium baron roy kellegiam myorki ayastuna haidanseetzel ampho andiam yerka yama chelmsford alya bonneavance koroom cemanda versel...

ME: Al 26-lea concert anual al Convenției Armenilor?

Apropo, am uitat să menționez că în cele trei săptămâni de singurătate stelele nu au apărut niciodată, nici măcar un minut, în nici o noapte, era anotimpul cețos, cu excepția ultimei nopți, când mă pregăteam să plec – Acum stelele erau pe cer în fiecare noapte, soarele strălucea considerabil mai multă vreme, dar un vânt sinistru acompanya Toamna în Big Sur: parcă întreg Oceanul Pacific sufla cu toată puterea lui direct în canionul Raton și peste golul acela mare din cealaltă parte, făcând toți copacii să tremure în timp ce imensul urlet mârâit venea vestind și lărmuind din josul canionului, iar când lovea, se înălța un vuiet de larmă care nu-mi plăcea – Mi se părea un semn rău trimis de undeva – Era mult mai bine să fie ceață și liniște și copaci tăcuți – Acum, dintr-o singură răbufnire, întreg canionul putea să urle și să vâjâie în toate direcțiile într-o masă atât de confuză, că până și tovarășii veniți cu mine au fost puțin surprinși să o vadă – Era un vânt mult prea mare pentru un canion atât de mic.

Schimbarea asta ne împiedica și să auzim susurul constant și liniștitor al pârâului.

Un lucru bun era că atunci când avioanele cu reacție spărgeau bariera sunetului deasupra noastră, vântul dispersa bubuitul de tunet găunos pe care îl provocau, pentru că în sezonul cețos zgomotul ajungea până jos, în canion, se concentra acolo și zguduia casa ca o explozie, făcându-mă

prima dată (singur) să mă gândesc că cineva detonase o încărcătură de dinamită în apropiere.

Când m-am trezit gemând și cu o stare de rău, aveam destul vin ca să-ncep să mă dreg, deci OK, dar Monsanto se retrăsese devreme și în felul lui rațional specific ca să doarmă lângă pârâu, iar acum era treaz, cânta vârându-și capul cu totul în pârâu și făcând brrrr și frecându-și mâinile pentru a-ncepe o nouă zi – Dave Wain pregătea micul dejun cu prelegerea sa obișnuită, „Deci ca să prăjești corect ouăle, le acoperi cu ceva, ca să aibă pelicula aia clară însăilată pe gălbenușuri, imediat ce termin cu clătita asta, ne apucăm de ele” – Lista mea de alimente fusese atât de cuprinzătoare încă de la început, că acum hrănea trupe de gherilă.

După micul dejun a început un ditamai concursul de tăiat lemne cu toporul, unii dintre noi stăteam și ne uitam de pe verandă, iar băieții de jos hăcuiau trunchiul de copac gros de peste treizeci de centimetri – Tăiau bucăți lungi de câte șaiszeci de centimetri, nu era ușor – Mi-am dat seama că poți studia întotdeauna caracterul unui om după felul în care taie lemne – Monsanto, pe vremuri cherestegiu în Maine, după cum am mai zis, ne-a arătat acum de fapt felul în care își organiza toată viața aplicând lovituri scurte, ferme, izbind din stânga și din dreapta și făcându-și treaba într-un timp rezonabil de scurt fără să se forțeze prea tare – Dar loviturile lui erau rapide – În timp ce bătrânul Fagan, cu pipa în gură, izbea acolo așa cum bănuiesc că a-nvățat în școlile de pompieri din Oregon și din nord-vest, făcându-și și el treaba în tăcere, fără să scoată vreun cuvânt – Dar firea extraordinar de înfocată a lui Cody s-a vădit în felul cum se repezea în lemnul ăla cu o forță oribilă, cum cobora toporul cu toată puterea, ținându-l de capătul mânerului, de puteai auzi trunchiul de copac gemând în interior

pe toată lungimea, crrrrrr, uneori chiar auzeai cum se pornește o ruptură pe lung, Cody e într-adevăr foarte puternic și lovea cu toporul ăla atât de tare, că picioarele i se săltau de la pământ atunci când izbea – Și a tăiat lemnul cu furia unui zeu grec – Cu toate astea, i-a luat mai mult timp și a transpirat mai tare decât Monsanto – „Făceam asta într-o echipă, în sudul Arizonai“, a zis, trântind o lovitură care a făcut tot trunchiul ăla să se salte de la pământ – Însă era un exemplu al forței imense, dar fără rost, o imagine a vieții bietului Cody și, într-un fel, a vieții mele – Și eu am izbit așa, cu toată puterea, și mi-am ieșit tot mai tare din minți și i-am tras mai repede și am rașchetat bușteanul, dar mi-a luat mai mult timp decât lui Monsanto, care ne privea zâmbind – După care și-a ncercat norocul micul Arthur, dar a renunțat după cinci lovituri – Oricum, arăta de parcă toporul îl căra pe el în spate – Apoi Dave Wain ne-a făcut o demonstrație cu niște lovituri zdravene și lejere și, cât ai clipi, aveam cinci butuci mari de folosit – Dar acum era timpul să ne suim în mașini (McLear revenise) și să o pornim cu ele spre sud pe autostrada de coastă, la o baie publică cu apă termală, chestie care la început mi-a sunat bine.

Dar noua Toamnă din Big Sur era acum de un albastru-roșiatic acidulat, ceea ce făcea să se vadă și mai limpede aspectul terifiant și imensitatea coastei în toată splendoarea ei fioroasă, șerpuind înspre sud kilometri peste kilometri, cu cele trei jeepuri ale noastre cotind și întorcându-se înapoi și-ncolo pe curbele tot mai strânse, având de o parte și de alta maluri abrupte, precum și alte poduri fantomatice și înalte de trecut, cu hăuri întinse dedesubt – Chiar dacă toți băieții exclamă uau la vederea lor – Pentru mine e doar o casă de nebuni neprimitoare de pe pământ, am văzut-o destul și chiar am înghițit-o când am tras aerul